

of the formation of the wool, and their ratio indicates a good thickness of the wool sheep in the newly created genotype. The obtained materials indicate the dynamics of development and sexual dimorphism in the formation of dermal cover in sheep, it is made possible to substantiate the dynamics of morphogenic processes in young sheep's skin of the Dnieper beef breed.

Keywords: *genotype, dermis, Dnieper sheep meat breed, pyloric and reticular layers, follicular structures, sweat and sebaceous glands*

УДК 636.2.082

ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КОРІВ М'ЯСНИХ ПОРІД, ЩО ПОХОДЯТЬ ВІД БУГАЇВ РІЗНОГО ТИПУ БУДОВИ ТІЛА

А. М. УГНІВЕНКО, доктор сільськогосподарських наук, професор,
завідувач кафедри технологій виробництва молока та м'яса
**Національний університет біоресурсів і природокористування
України**
E-mail: u_tokar@i.ua

Анотація. Відтворювальна здатність самиць м'ясного напрямку продуктивності є однією із основних ознак. Невирішеною залишається проблема її поліпшення підбором до корів бугаїв певного типу (відносно великорослого чи компактного) будови тіла. Тому, визначали ефективні способи використання плідників певного типу будови тіла для поліпшення відтворювання дочок. Типи будови тіла (відносно великорослий чи компактний) у бугаїв визначали за модельним відхиленням індексу великорослості тіла (ІВТ).

Встановлено, що самиці, отримані від бугаїв великорослого типу мають більший вік першого отелення на 4,7 %, та гірші тривалість життя на 10,3, період продуктивного використання – на 78,5, кількість народжених та відлучених телят – на 16,0 та 18,8 %, і збереженість телят - на 1,7 пункти.

Ключові слова: *відтворювальна здатність самиць, м'ясні породи, тип будови тіла бугаїв*

Актуальність. Відтворювальна здатність тварин у м'ясному скотарстві є однією із основних ознак, що позитивно впливає на його рентабельність, оскільки основною продукцією тут є відлучене теля [7]. Селекція м'ясної худоби на поліпшення розвитку м'язів у плідників призводить до погіршення здатності до отелень у самиць [8]. Економічне значення відтворення самиць у м'ясному скотарстві особливо актуальне у зв'язку із широким використанням у останній час бугаїв великорослих порід, що дають великий приплід.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тварини кожного типу будови тіла по-різному використовують поживні речовини кормів і неоднаково перетворюють їх у відповідний вид продукції. Коли у бичків проявляється збільшення ширини тулуба, зменшення його довжини і висоти, вони менше їдять, повільніше нагромаджують масу і мають нижчі її показники під час відгодівлі [6]. Корови великорослого типу герефордської породи переважають ровесниць компактного типу за м'ясною продуктивністю [2]. Доведено [1], що у корів, покритих бугаями розтягнутого типу тяжких отелень на 10,9 % менше, ніж у корів, спарованих бугаями компактного типу. У працях [3, 4] висвітлено пояснення щодо причин тяжких отелень у корів, покритих бугаями різного типу будови тіла як за чистопородного розведення, так і за схрещування. У приплоду, отриманого від дрібних бугаїв, ширина лоба у плечелопатковому і тазостегновому зчленуванні більша, ніж у телят від биків великорослого типу, а довжина тулуба – менша. Невирішеною на сьогодні залишається проблема поліпшення ознак відтворювальної здатності корів м'ясних порід підбором до них бугаїв певного типу будови тіла.

Мета дослідження полягає у визначенні ефективних способів використання плідників певного типу будови тіла для поліпшення відтворювання дочок.

Матеріали і методи дослідження. Досліди проведені на тваринах української м'ясної породи, що належали племінному заводу «Воля» Золотоніського району, Черкаської області. Худобу утримували за технологією м'ясного скотарства. Ознаки відтворювальної здатності у корів та типи будови тіла (відносно великорослий та компактний) у бугаїв визначали за методиками, наведеними у праці [5]. Одержані результати опрацьовані біометрично з використанням вбудованого пакета статистичних функцій програми MS Excel.

Результати дослідження та їх обговорення. Відтворювальна здатність самиць, отриманих від бугаїв різних типів будови тіла, неоднакова (табл. 1). Так, нетелі, що походять від бугаїв великорослого типу, теляться на 1,6 місяці раніше. Тривалість життя у таких самиць коротша на 10,3 %, продуктивного використання – на 78,5 %, ніж у ровесниць, що походять від відносно великорослих плідників.

1. Відтворювальна здатність самиць, отриманих від бугаїв різних типів будови тіла

Тип будови тіла батька	Вік першого отелення дочок, міс.		Тривалість життя, років		Тривалість продуктивного використання, днів	
	<i>n</i>	<i>M ± m</i>	<i>n</i>	<i>M ± m</i>	<i>n</i>	<i>M ± m</i>
Компактний	70	35,8 ± 1,44	70	6,4 ± 0,41	72	1880 ± 132,0
Великорослий	71	34,2 ± 1,00	71	5,8 ± 0,36	72	1053 ± 125,2***

Примітка: *** - $P > 0,999$

Корови, отримані від бугаїв компактного типу, народжують телят за період продуктивного використання більше на 16,0 %, а ділових телят від них відлучають на 18,8 % більше, ніж від ровесниць, що походять від

відносно більш великорослих плідників (табл. 2). Збереженість приплоду до відлучення у корів від плідників бугаїв відносно більш компактних і на 1,7 пункти краща, ніж у самиць від великорослих бугаїв.

2. Вихід телят у корів, отриманих від бугаїв різних типів будови тіла

Тип будови тіла батька	Народжено телят за життя, гол.		Відлучено телят за життя, гол.		Збереженість приплоду до відлучення, %	
	<i>n</i>	<i>M ± m</i>	<i>n</i>	<i>M ± m</i>	<i>n</i>	<i>M ± m</i>
Компактний	72	2,9 ± 0,26	72	1,9 ± 0,24	70	66,7 ± 5,56
Великорослий	72	2,5 ± 0,22	72	1,6 ± 0,18	71	65,0 ± 5,62

Таким чином, для поліпшення ознак відтворювальної здатності дочок доцільно використовувати відносно більш компактних плідників.

Висновки і перспективи. Самиці, народжені від бугаїв відносно більш компактного типу, мають кращі показники ознак відтворювальної здатності, ніж ровесниці від великорослих плідників. У подальшому слід дослідити молочність корів, що походять від бугаїв різного типу.

Список використаних джерел

1. Руденко, Н. П., Мясное скотоводство России [Текст] / Н. П. Руденко, Б. А. Багрий. – М.: Россельхозиздат, 1981. – 218 с.
2. Тихонов, П. Т. Хозяйственно-биологические особенности внутривидовых типов герефордского скота [Текст] / П. Т. Тихонов // Животноводство. – 1977. - № 9. – С. 41-44.
3. Угнівенко, А. М. Селекція великої рогатої худоби м'ясних порід [Текст] / А. М. Угнівенко – К.: Київська правда, 2009. – 207 с.
4. Угнівенко, А. М. Наукові основи розвитку м'ясного скотарства в Україні [Текст] / А. М. Угнівенко, С. М. Петренко, Д. К. Носевич, Ю. І. Токар. – К.: «Компринт», 2016. – 330 с.
5. Угнівенко, А. М. Практикум із спеціалізованого м'ясного скотарства [Текст] / А. М. Угнівенко, Т. А. Антонюк, Л. А. Коропець та інші. – К.: «Аграрна освіта», 2010. – 256 с.
6. Brown, C. I. Measurements why take team and what will they tell us about or cattle [Text] / C. I. Brown // American Hereford Journal. – 1977. – Vol. 67. – P. 52-54.
7. Kirkpatrick, F. D. The effect of weaning and reproduction on profit [Text] / F. D. Kirkpatrick // Limousin Journal. – 1981. – Т. 11. - № 4. – P. 446-454.
8. Menissier, F. The Calving Ability of the Charolais Breed in France, and its Possibilities for Genetic Improvement. 1. The Impartance and Causes of Calving Difficulties [Text] / F. Menissier, I. L. Foulley, W. A. Pattit. // Irish Veterinary Journal. – 1981. – Т. 35. - № 4. – S. 78-81.

References.

1. Rudenko, N. P., Bagriy, B. A. (1981). Myasnoe skotovodstvo Rossii [Meat cattle breeding in Russia]. Moscow, Russia: Rossel'khozizdat, 218.
2. Tikhonov, P. T. (1977). Khozyaystvenno-biologicheskie osobennosti vnutripородnykh tipov gerefordskogo skota [The economic and biological characteristics of the intra-breed types of Hereford cattle]. Zhivotnovodstvo, 9, 41-44.

3. Uhnivenko, A. M. (2009). Seleksiia velykoi rohatoi khudoby m'iasnykh porid [Selection of cattle of meat breeds]. Kyivska pravda, 207.

4. Ugnivenko, A. M., Petrenko, S. M., Nosevych, D. K., Tokar, Iu.I. (2016). Naukovi osnovy rozvytku m'iasnoho skotarstva v Ukraini [Scientific fundamentals of development of meat cattle breeding in Ukraine]. – Kyiv, Ukraine: Kompynt, 330.

5. Uhnivenko, A. M., Antoniuk, T. A., Koropets, L. A. (2010). Praktykum iz spetsializovanoho m'iasnoho skotarstva [Workshop on specialized meat cattle breeding]. Kyiv, Ukraine: «Ahrarna osvita», 256.

6. Brown, C. I. (1977). Quod mensura provideat ut non dicam tibi, quod et in quadrigis nos super iumenta. American Journal ord, 67, 52-54.

7. Kirkpatryk, F. D. (1981). The effect of weaning and reproduction on profit. Limousin Journal, 11, 4, S. 446-454.

8. Mennisser, F., Fulli, I. L., Pattit, W. A. (1981). The Calving Ability of the Charolais Breed in France, and its Possibilities for Genetik Improvement. 1. The Impartance and Causes of Calving Difficulties. Irish Veterinary Journal, 35, 4, 78-81.

ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНАЯ СПОСОБНОСТЬ КОРОВ МЯСНЫХ ПОРОД, ПРОИСХОДЯЩИХ ОТ БЫКОВ РАЗНОГО ТИПА СТРОЕНИЯ ТЕЛА

А. Н. Угнивенко

Аннотация. *Воспроизводящая способность самок мясного направления продуктивности является одной из основных признаков. Нерешенной остается проблема ее улучшения подбором к коровам быков определенного типа (относительно крупного или компактного) телосложения. Поэтому, определяли эффективные способы использования производителей определенного типа телосложения для улучшения воспроизведения дочерей.*

Типы телосложения (относительно крупный или компактный) у быков определяли по модельным отклонениям индекса крупности тела (ИКТ). Установлено, что самки, полученные от быков крупного типа имеют больший возраст первого отела на 4,7 %, и хуже продолжительность жизни на 10,3 %, период продуктивного использования - на 78,5 %, количество родившихся и отлученных телят - на 16, 0 % и 18,8 %, и сохранность телят - на 1,7 пункта.

Ключевые слова: *воспроизводящая способность самок, мясные породы, тип телосложения быков*

REPRODUCTIVE PERFORMANCE OF THE BEEF COWS OBTAINED FROM THE SIRES OF VARIOUS CONFORMATION TYPES

A. N. Ugnivenko

Abstract. *Reproductive performance of beef cows belong to the main selection traits. Improvement of reproductive performance through selection of sires of a certain conformation type (relatively tall or compact). Thus, efficient ways of utilization of the sires of various conformation types for the purpose of daughters' fertility have been studied. Conformation types of sires (relatively tall*

or compact) were measured by the model deviation of the index of body height (IBH). It has been proved that heifers obtained from the sires of the tall type had higher age at first calving by 4,7 % and shorter duration of life by 10,3 %, poorer longevity by 78,5 %, lower amount of born and weaned calves - by 16,0 and 18,8 %, and lower survival rate – by 1,7 points.

Keywords: reproductive performance of females, beef breeds, sires conformation type

УДК 636.1.034.082.25

ПРОГНОЗУВАННЯ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОБИЛ ЗА СЕРВІС-ПЕРІОДОМ, НОМЕРОМ ЛАКТАЦІЇ І ВІКОМ

Т. А. ЮСЮК, аспірант*

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України*

E-mail: tanyayus@ukr.net

Анотація. У статті розглянуто залежність молочної продуктивності від сервіс-періоду, номеру лактації і віку тварини. Кореляція молочної продуктивності за 150 днів із сервіс-періодом склала 0,48; за номером лактації – 0,63; за віком – 0,66. Кореляція між номером лактації і віком – 0,96. За комплексом досліджень за 2015-2017 роки і отриманими технологічними показниками був запропонований індекс прогнозу молочної продуктивності. Враховуючи, що номер лактації і вік мають тісний зв'язок, для прогнозування індексу молочної продуктивності використали один показник, наразі це вік кобили.

За формулою можливо, на високому рівні значущості $p < 0,001$, прогнозувати молочну продуктивність дійних кобил кумисної ферми Дібрівського кінного заводу. Коефіцієнт кореляції між прогнозованими показниками надою за 150 днів лактації і реальними даними склав 0,69 ($p < 0,001$).

Ключові слова: сервіс-період, молочна продуктивність, номер лактації, вік, новоолександрівська ваговозна порода, кореляція, сезонне виробництво.

Актуальність. Шляхи збільшення виробництва кобилячого молока і кумису неможливі без чіткої організації відтворення поголів'я. Організм тварини являє собою сформовану в процесі еволюції єдину систему, в якій окремі його частини – системи органів, тканини, клітини знаходяться у взаємозв'язку один з одним. Тому зміни будь-якої частини організму,

© Юсюк Т. А., 2017

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, професор Б. М. Гопка